

Vụ án Danchenko

Hans Mahncke (Biên dịch : Thanh Nguyên)

Hồ sơ tòa án mới trong vụ Danchenko cho thấy FBI đã biết hồ sơ Steele là bịa đặt từ hồi tháng 01/2017.

Hồ sơ cũng ngụ ý rằng biện lý đặc biệt Mueller khai man dù đã tuyên thệ

Các luật sư của ông Igor Danchenko, một người cung cấp tin chính cho hồ sơ đầy tai tiếng của cựu điệp viên người Anh Christopher Steele về ông Donald Trump vào năm 2016, đã nộp một đơn đề nghị bác bỏ các cáo buộc của biện lý đặc biệt John Durham đối với ông Danchenko. Ông Durham cáo buộc rằng ông Danchenko đã khai man với FBI về các nguồn tin mà ông đã sử dụng trong hồ sơ nói trên. Ông Danchenko dự kiến sẽ ra hầu tòa vào tháng tới.

Tuy việc nộp một đề nghị bác bỏ là một thủ tục pháp lý thông thường mà thẩm phán xử án gần như chắc chắn sẽ không chấp thuận, nhưng một số lập luận, do các luật sư của ông Danchenko nêu ra, bộc lộ cho ông Durham thấy một số vấn đề mới mà ông sẽ cần phải vượt qua nếu muốn kết án ông Danchenko.

Trước đó trong năm nay, ông Durham đã phải chịu một thất bại bẽ bàng khi một bồi thẩm đoàn nhanh chóng tuyên trắng án cho ông Michael Sussmann, luật sư chiến dịch tranh cử tổng thống của bà Clinton năm 2016, với một cáo buộc tương tự là khai man FBI. Ông Durham sẽ chú ý để không thua thêm một vụ kiện nữa, điều này sẽ tăng thêm áp lực đáng kể buộc ông kết thúc cuộc điều tra của mình.

Ông Danchenko bị buộc tội năm tội danh khai man với FBI. Một trong những tội danh này liên quan đến ông Charles Dolan, một “người tham dự kỳ cựu trong chính trị của Đảng Dân Chủ,” có mối liên hệ lâu năm với ông Bill và bà Hillary Clinton.

Ông Danchenko bị cáo buộc đã che giấu FBI rằng ông đã nói chuyện với ông Dolan về các tài liệu trong hồ sơ Steele. Bốn tội danh khác liên quan đến việc ông Danchenko được cho là nói dối về ông Sergei Millian, một doanh nhân Hoa Kỳ mà ông Danchenko chưa bao giờ gặp. Mặc dù thực ra ông Millian đã không thể là một nguồn cung cấp tin, nhưng ông ta đã được ông Steele và ông Danchenko viện dẫn như là một người được cho là cung cấp tin cho các cáo buộc chính trong hồ sơ nói trên.

Để tìm cách bác bỏ những vụ việc đó, các luật sư của ông Danchenko hiện đang lập luận rằng các tuyên bố của ông Danchenko, cũng như các câu hỏi của FBI, là mơ hồ. Nhưng những lời giải thích của họ chẳng khác nào trò chơi chữ. Chẳng hạn như, trong trường hợp ông Dolan, họ lập luận rằng tuy ông Danchenko bị buộc tội khai man về việc “nói chuyện” với ông Dolan về các cáo buộc trong hồ sơ, nhưng những cuộc trao đổi đó đã diễn ra trên văn bản.

Tương tự, trong trường hợp ông Millian, các luật sư của ông Danchenko lập luận rằng thân chủ của họ đã nói với FBI rằng ông ấy đang gặp một “người gọi ẩn danh”, chứ không phải ông Millian, mặc dù bối cảnh lúc ông Danchenko đưa ra tuyên bố cho thấy rõ ràng ông Danchenko đã cố gắng miêu tả hai người đó là cùng một người.

Những trò chơi chữ này không thể nào gây ảnh hưởng đến một bồi thẩm đoàn. Các dữ kiện chứng minh rõ ràng rằng ông Danchenko đã không trung thực với các nhà điều tra, có lẽ vì ông muốn giảm thiểu sự dính líu — và trách nhiệm — của bản thân ông đối với hồ sơ này. Tuy nhiên, cũng có một số tiết lộ mới rất có khả năng gây rắc rối cho nhóm công tố của ông Durham.

Ông Igor Danchenko tại pháp đình liên bang ở Alexandria, Virginia, hôm 10/11/2021.
(Ảnh: Chip Somodevilla/Getty Images)

Có lẽ vấn đề lớn nhất mà ông Durham gặp phải là hồi tháng 01/2017, ông Danchenko đã cung cấp cho FBI bản tóm tắt một thư điện tử ngày 18/08/2016 mà ông ta đã viết cho ông Millian, cũng như bản sao một thư điện tử ngày 24/08/2016 mà ông Danchenko gửi cho một ký giả.

Ông Millian đã phớt lờ khi bị ông Danchenko tiếp cận và các thư điện tử này làm rõ rằng ông Millian đã không thể nào là một nguồn tin cho hồ sơ này bởi vì các mốc thời gian không khớp với nhau. Chẳng hạn, ông Steele đã gán các câu chuyện cho ông Millian thậm chí trước thời điểm ông Danchenko gửi thư điện tử cho ông Millian, khiến ông Millian không thể nào là một nguồn tin.

Điều này rất quan trọng, vì ông Millian được ông Steele trích dẫn là nguồn tin cho tuyên bố rằng có một “âm mưu hợp tác được tiến triển tốt” giữa ông Trump và Điện Kremlin, rằng Nga đã chuyển các thư điện tử bị tấn công của DNC cho Wikileaks, cũng như là nguồn tin cho câu chuyện đoạn băng trụy lạc khét tiếng.

Nói tóm lại, ngày 25/01/2017, FBI đã biết rằng những cáo buộc chính trong hồ sơ là bịa đặt. Tuy nhiên, thay vì khép lại cuộc điều tra và rút lại lệnh FISA đối với ông Carter Page, cố vấn chiến dịch tranh cử tổng thống của ông Trump năm 2016 — một trát được thông qua trên cơ sở hồ sơ này — FBI lại vẫn tiếp tục giả bộ và thậm chí leo thang cuộc điều tra của họ.

Tệ hơn nữa, vào bữa tối ngày 27/01/2021, khi ông Trump yêu cầu giám đốc FBI đương thời là ông James Comey điều tra hồ sơ này, ông Comey đã khuyên không nên

làm vậy, cho rằng bất kỳ cuộc điều tra nào như vậy đều có thể được xem là ông Trump đang bị điều tra với tư cách cá nhân. Giờ thì chúng ta biết rằng, vào thời điểm bữa tối hôm đó, FBI đã điều tra hồ sơ này và phát hiện ra nó là giả.

Cựu sĩ quan tình báo Vương quốc Anh Christopher Steele tại London, Vương quốc Anh, hôm 24/07/2020. (Ảnh: Tolga Akmen/AFP qua Getty Images)

Giả sử vào ngày 27/01/2017 ông Comey nói với ông Trump sự thật, thì tiến trình lịch sử có thể đã rất khác. Trung tướng Michael Flynn chắc sẽ không bị sa thải. Chắc hẳn đã không có cuộc điều tra nào của ông Mueller. Ông Trump sẽ được hành động tự do hơn trong suốt ba năm đầu nhiệm kỳ tổng thống. Thậm chí ông có thể đã hòa giải được với Nga, điều mà cuộc điều tra về Nga đã ngăn cản ông một cách hiệu quả để thậm chí ông không thử làm như vậy.

Nhưng ông Comey không dừng lại ở đó. Hồi tháng 03/2017, ông Comey nói với Quốc hội rằng chiến dịch của ông Trump đang được điều tra vì có khả năng thông đồng với Moscow. Một lần nữa, ông Comey lại làm như vậy dù biết rằng vụ điều tra ông Trump đã thất bại trong cuộc phỏng vấn ông Danchenko hồi tháng 01/2017.

Như Tổng Chương lý Bill Barr đã nói trong một cuộc phỏng vấn hồi tháng 12/2019: “Nghị trình sau bầu cử là gì? Họ vẫn tiếp tục kiên trì sau khi vụ án của họ đổ bể. Đây là vị tổng thống của Hoa Kỳ.”

Việc FBI tiếp tục và thậm chí còn leo thang cuộc điều tra của họ dù biết rằng hồ sơ này là bịa đặt đã không khỏi bị các luật sư của ông Danchenko chú ý đến. Để dẫn đến kết tội khai man FBI, ông Durham không chỉ cần chứng minh rằng ông Danchenko đã nói dối, mà còn phải chứng minh rằng những lời nói dối của ông ấy là mang tính trọng yếu.

Định nghĩa về tính trọng yếu là lời nói dối đó “có khả năng gây ảnh hưởng” đến FBI. Tuy nhiên, các dữ kiện cho thấy FBI không có khả năng bị ảnh hưởng, bất kể ông Danchenko đã nói gì với họ.

Ngoài việc cung cấp các thư điện tử nói trên, ông Danchenko cũng nói với các nhà điều tra rằng những câu chuyện khác, không liên quan đến ông Millian trong hồ sơ này đều dựa trên những câu chuyện phiếm, tin đồn, và những lần trò chuyện vui đùa thoáng qua. Một lần nữa, nếu ông Danchenko có khả năng gây ảnh hưởng đến FBI, thì họ hẳn đã kết thúc cuộc điều tra vì các cáo buộc chống lại ông Trump có nguồn gốc giả mạo.

Các vấn đề còn phức tạp hơn đối với ông Durham bởi một tiết lộ mới liên quan đến cuộc điều tra của biện lý đặc biệt Robert Mueller. Theo các luật sư của ông Danchenko, những người có quyền truy cập vào nhiều tài liệu mà công chúng không được thấy, ông Mueller “rốt cuộc đã kết thúc” cuộc điều tra về hồ sơ Steele “trong hoặc khoảng tháng 11/2017.” Không có thêm thông tin nào được cung cấp về cuộc điều tra hồ sơ này của ông Mueller và ông chỉ đề cập đến nó khi đệ trình bản báo cáo dài 448 trang của mình.

Tiết lộ này hoàn toàn trái ngược với lời khai trước quốc hội của ông Mueller hồi tháng 07/2019, khi đó ông tuyên bố rằng hồ sơ Steele không nằm trong phạm vi quan tâm của ông vì đây là vấn đề của FBI.

Các điều khoản tham chiếu của ông Durham rất rộng và sẽ bao gồm khả năng điều tra các quan chức FBI vì đã che đậy sự thật về hồ sơ này, điều tra ông Comey vì đã khai man với Quốc hội và nói dối cựu Tổng thống Trump, cũng như điều tra ông Mueller vì đã khai man với Quốc hội.

Tuy nhiên, cho đến nay, ông Durham vẫn chưa thực hiện hành động chống lại quan chức chính phủ nào ngoài luật sư FBI Kevin Clinesmith. Ông Clinesmith đã nguy tạo bằng chứng để có được một trát đòi đối với ông Carter Page nhưng ông ấy đã được xá tội với một hình phạt nhẹ và hiện đang hành nghề luật sư trở lại.

Biện lý đặc biệt Robert Mueller đi bộ sau khi dự lễ nhà thờ ở Hoa Thịnh Đốn hôm 24/03/2019. (Ảnh: Tasos Katopodis/Getty Images)

Không ai biết tại sao ông Durham lại không sẵn lòng truy đuổi các quan chức chính phủ. Hầu hết thời hạn đưa ra các cáo buộc — chẳng hạn như đối với ông Comey vì

tội khai man — đã hết hạn vào đầu năm nay khi thời hiệu khởi kiện 5 năm hết hiệu lực.

Chúng ta biết rằng chiến lược của ông Durham trong vụ khởi kiện ông Sussmann là khắc họa “FBI của chúng ta” thành một nạn nhân đã bị ông Sussmann lừa dối. Bồi thẩm đoàn trong vụ này đã không tin lời giải thích này.

Trên thực tế, các đặc vụ FBI đã khai trong phiên tòa xét xử ông Sussmann là họ đã nhanh chóng xác định được thông tin do ông Sussmann cung cấp nhằm bôi nhọ ông Trump là sai sự thật. Tuy nhiên, lãnh đạo FBI vẫn quyết định theo đuổi vụ của ông Trump.

Tình huống này sinh từ hồ sơ mới của ông Danchenko là chiến lược xét xử của ông Durham sẽ lặp lại chiến lược đối với ông Sussmann. Trừ khi ông Durham thay đổi hướng đi, còn nếu không thì có khả năng ông Danchenko sẽ được trắng án giống như ông Sussmann.

Để xoay chuyển tình thế, ông Durham sẽ cần phải thay đổi hướng đi và thừa nhận rằng FBI đã bỏ qua thông tin của ông Danchenko để tiếp tục cuộc truy lùng ông Trump.

Ông Durham sẽ cần phải giải thích với bồi thẩm đoàn rằng hai cái sai không tạo nên một cái đúng. Chỉ vì ban lãnh đạo FBI muốn tóm được ông Trump, không có nghĩa là ông Danchenko có quyền khai man với các nhà điều tra về sự dính líu của chính ông ấy trong âm mưu của ông Steele.